

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

1636. Giżycki Ksawery hr., Panowanie Stanisława Augusta (poł. XIX w.).

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека
АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
БаВ. 1636

Duplicate

ad h. 1057

1849.

№ 1636

V. B. 4

²²
L. -
R-Spittal. K. K. 394/30
Zs. 3. -

N° 1636

Dopetnienie
do Dziejów Polskich już cenzurowanych.
zawiera
Panowanie Stanisława Augusta

z księzarni Kapelana Tatkonickiego.

Z księgozbioru
Stanisława Spittala
Dział, _____ No, _____

zgodzić chcieli potrzebne nowości ze staroswieckim oby-
czajem, wstawsza w zewnętrzny kształcie rządu i wojska.
Władali drugim stronnictwem starszym w liczbę zwolenników,
ale silniejszym duchem i światłem, strażta Czartoryscy, pi-
cinną, po Siemawskich niezmiernie wzbogaceni, równie
krośkliwi o dobro kraju, lecz działający z tym przekonaniem,
że ustawy restarżate nie zgadzają się z potrzebami współczes-
mi, i że przeistoczenie aby było skutecznym być musi zupełnym.
To stronnictwo xmiarżato do uczynienia Tronu dziedzicznym,
a zastanijąc ten xamiarż godłem narodowości, xalecato króla
rodaka; w tem xas^{drugim} względzie zgadzato się, z xyczeniem
dwora Petersburgskiego i Berlinckiego.

Rok 1764.

Posród takiego usposobienia umysłów do przyjęcia od-
mian, bez żadney woxakże jednoci w xdaniu na xtem
te xasadzać się maja, ani porozumienia się, w xyczeniu
co do osoby króla której je xblizyć potrafi, xwotat Prymas
Władysław Lubieński Sejm Koronacyjny na dzień 7°
Maja 1764. r. a oddział wojska rosyjskiego posunął się,
z namowy jak sądxono Czartoryskich, ku Warszawie,
w celu popierania wyboru króla rodaka. Stanęto na
wojem pod bronia, wzięta z arwenatu na rozkaz
Helmana Branickiego stronnictwo Republikańskie.
Marxatek przeszedł Sejmowy Adam Małachowski wobra,
miał się xagać posiedzenie pod porokiem że ujdzi w
xbie wojskowych obcych, i oddał się, unosząc z sobą
kaskę, mokronoski poset Bielski xaniwst leż do
Aktu grodu Warszawskiego manifest przeciw dalszym
obradom pod wptywem sily xbroyney.

Był więc Sejm ten xerwany w formie praw dotąd oby-
wiązujących; alisi stronnictwo Czartoryskich uznato
Sejm ten za trwający; xagać go Kopsowski Starosta Si-
radzki, a obwołany był Marxatkiem x. Adam Czart-
toryski Generał ziem Podolskich, ^{pod jego kaską} xzawiązano Konfe-
deracyę dla xapewnienia dalszych obrad.

Na upotrzebkowaniem w ten sposób posiedzenia, sta-
ną wyrok pozbawiający godności Branickiego i
Radziwilla, a wyznaczony Regimentarzem x. August
Czartoryski odebrał poleceniu seigania ich xwolem.
mików. Ujechali więc oba z kraju, xaczem Sejm

<u>Hiszpania</u>	<u>Kanceler</u> <u>W. Koronny</u>	Bielak	Myrowicz geograf
Karol III	Andrzej	Mawiszew	minasowicz
Karol IV	Kamyski	Haumann	poeta
<u>Portugalia</u>	Andrzej	Mawaliński	dybiniński
Józef I	Michajłow	Thopex	historyk
Piotr III	ski	Myszkowski	Kajetan Skrz.
<u>Przepraszanie</u>	Antoni	Lewicki	turki dziejopis
<u>Hollenderska</u>	Okecki	Krojniński	naruszewicz
Stawhwer	Jacek	Sierakowski	dziejopis i poeta
Wilhelm V.	Matasewski	Kajaczek	Franciszek Bis.
<u>Lotaryngia</u>	Antoniewicz	Józef	war. poeta i
Nawistaw	Sutkowski	Wielhorski	prozaista
Leszczyński	<u>Kanceler</u>	Smiaziewicz	Albertrand
z byłym królem	<u>W. Lilewscy</u>	Mokronow	dziejopis i
polskiego	Michał	ski	badacz histor.
+ 1764.	Itze	Kosciusko	Archeolog.
<u>Kuslandya</u>	Orlowski	Jan Herr	Pozobud
Ernest Jan	Michał Itze	ryk Dąbrow	Astronom
Biron	Sapieha	ski	Piramowicz
Piotr Biron	Joachim	ski	mówca i ese.
	Chreptowicz		tyk
	<u>Podkanceler</u>		Paprocki
	<u>Koronny</u>		historyk
	Michał		Hube Szyk
	Wodnicki		Ladowski na
	Andrzej		turalista
	Michajłow		Fluk
	ski		naturalista
	Jan Borch		Osinski Szyk
	Jacek Ma.		Kaborowski
	Tachowski		matematyk
	Maciej		Waga dziejopis
	Garmysz		Adrowski praw.
	Hugo Kut		nik i historyk
	Talaj		Wincenty Skrz.
	<u>Podkanceler</u>		turki prawnik
	<u>Lilewscy</u>		i historyk
	Antoni		Antoni Trębicki
	Przedziński		prawnik
	Joachim		Franciszek i Ja.
	Chreptowicz		cek fezienscy
	Kazimierz		pis. polsk.
	Praker		makulski pis. pol.
			Medrecki prawn.
			i pis. polsk.

uwolniony od ściągania się stronniactw doszedł spokojnie
wiele przytyczanych postanowien przy odmian, tak przez
ściśnienie władzy helmanów i podskarbiek, jako też przez
też ważną, uchwałę, że przedmioty dotyczące finansów i
wymiaru sprawiedliwości, skoro większością głosów
przyjęte zostaną, mocy obowiązującej tracić nie będą przez
zerwanie seymu. Umnięto nawet jeśli nie prawem wyraźnym,
to porozumieniem się, wzajemnym i uczynkiem zgubne
liberum veto, smutną przyczynę, wielu klęsk krajowych.
Zakończył się seym związaniem ^{nowej} Konfederacji pod łaską
obecnego monarcha w celu zapobieżenia przerywaniu
obrad na Sejmie Elekcyjnym.

Sejm ten drugi z kolei rozpoczął się dnia 27. Sierpnia
1764. Nieznalazł na nim silnego poparcia Elektor
Saski nalecony do Tronu ze strony Francji, zastaszca
nie śmierci jego niespodziana dalsze przerwała zabiegi;
innego zaś kandydata obcego nie było; razem więc obwo-
tany został królem dnia 7. Września, wspierany wstawie-
niem się Rosji i Prus Stanisław August Pomiatowski
Stolnik W. X. Litewskiego, z bliską spokrewnionym z
Czartoryskiem. — Dnia 15. Września naprzysiągł on
podane mu pacta conventa, a dnia 25. Listopada
koronował się, w Warszawie, z odłączeniem od da-
wnego zwyczajów, który miejsce potem w Krakowie prze-
znał.

Nastąpił w sejm Koronacyjny w dniu 3. Grudnia,
a na tym rozwinęto dalej stronniactwo Czartoryskich
rozporządzone pomysłnie dzieło poprawy rządu, tak dalece
iż mniemai można było, że sięsta się, w zgodzie i
pokoju reforma rokująca Polskę przysłać pomysłną.
Na tem sejmie oddał król pieczęć Koronną Andrzejowi
Kamoy skiemu, mężowi znanemu z wielkiej zdolności
i z cnot obywatelskich.

Rok 1765.

Stanisław August dopełniając zawarły z narodem
umowy, utworzył w Warszawie szkołę rycerską,
która stała się, pod doзором X. Adama Czartoryskiego
wzorowym zakładem naukowym i kolebką wielu
wojskowych później krajowi dobrze zastawionych.
Przywrócił do czynności zamkniętą, od dawna mennicę,

Podskarbie
wie w Koron
ni.

Teodor
Wessel
Adam strze
Poninski
Roch
Krupawski

Podskarbie
w. Lilewscy

Josef hr.
Fleming
Michał
Brosławski
Stanisław
strze
Poniatowski
Ludwik
Syrkiewicz
Michał
Ogiński

Marszałko
wie Na
dworze
Koronni.

Jerzy Mni
szek
Franciszek
Wielopolski
Franciszek
Przewalski
Wazimierz
Praczynski
Stanisław
Bielinski

Marszałko
wie Sadwo
ni Lilewscy

Josef strze
Sangurski
Władysław
Gurawski
Michał
Mniszek
Ignacy
Polocki

strze dworze Cesar
torystki mowca
polit. poeta.

Trembecki, poeta.
Kablowski, poeta, aut.
dramat.

Smuglewicz, malare
Nagurczewski, poeta

Kniazmin, poeta
Josef Kryma,
nowski poeta.

Chreptowicz,
mowca polit.

Strze August Just,
kowski mowca
polit.

Fomdzit, botanik
i naturalista

Jan Śniadecki
Astronom

Andrzej Śniadecki
Chemik

Bohusz, prozanta
badacz histor. i ar.
cheolog.

Tadeusz Morsho
Dyplomatyk.

Boadmi mowca
polit.

Piiskiciński
mowca polit.

Ignacy Polocki
Malysta i prawnik

Hugo Pottalay,
Malysta, praw.
nik, pis. polit.

Dziej opis.

Jan Polocki
badacz histor.

Stanisław Ma.
Tachowski
mowca polit.

marszał. seymu
exle'olekniegr.

Jan Tuszczyński
pis. polit. sekretan
seymu 4° letnie.
go.

a razem monety krajową, do stopy 66 złotych i grzywny
czystego srebra, co postarżycie do wyprawdzenia z obiegu
faktycznych i podtych pieniędzy które na panowaniu
obu Augustów kraj obsypany był naprzód reszawoży
józnię z Prus. Katorżt Ludwisarnią, gdzie odlewano
driata wyborne, które przyozymity się, do postawienia
Artylleryi polskiej na równi z najlepszymi w Europie.
Obmyślając nagrodę dla zastugi, ustanowił król order
S. Stanisława, z razem poważany, późnię uposledzony
w znaczeniu przez zbyt chojne onego rozdawanie.
Warszawa rozprzeszreniać się, zakreła w rozlegte przed,
mieście, na których okazate stanęły gmachy. Oucity
się też z leżargu nauki, a tym dostarozaty pracow,
ników nieposlednię zdolności, zgronadzenia z. Jezuickim
i Pijarów. Wracali też do kraju naczelniocy stron,
nictwa przeciwnego królowi, co wróżyć się zdawato
usmierzenie niechęci, i pomyslnie dokimanie zmiany
w sprawach narodowych. Takie były pierwiastki
panowania Stanisława Augusta.

Uści reformy w ustawach dążąca do przywrócenia
porządku nie była do smaku przyjacielom dawnego
nieładu, i drażniła w wielu ludzi staroswieckiego
wychowania, mylne wyobrażenia o szlacheckiej wol,
ności. Uchwalone na dwu seymach ostatnich ustawy
fiskalne i policyjne porozytane były przez nich za ucioż,
liwość; z innej strony partia Republikańska upa,
trywata w królu narzędzie powolne wpływu obcego;
a upór Senatorów duchownych przeciw przypuszczoniu
roznowierców (dissidentes de religione) do godności i urzę,
dów z czego dopominaty się, rady akatolickie i jażryt
umysły. Wynikły ztąd krwawe rząścia na Ukrainie
w których wielu katolików i Unitów padło ofiarą roz,
bukanego pospolstwa.

Staty więc pokątnie zarzewia pożaru, który miał
niebawem ochtonać kraj zaledwo uspokojony.

Rok 1766.

Przy takich sywiotach kawichrzema rozpoczął się dnia
6. Pazdziernika 1766 seym zwyczajny; pierwsze jego
narady odbyły się nad wszelkie spodziewanie spokojnie
i w duchu szelnej o dobro kraju troskliwości i sta

Stanisław
Tollan
Michał
Gietgud.

Helmani
polni
Koronni.

Wacław
Arzewski
Sawery
Branicki
Seweryn
Arzewski

Helmani
polni

Lilewscy
Alexander
Alex. Sapieha

Josef
Sosnowski

Ludwik
Tyszkiewicz

Szymon
Trojsakowski

Josef
Kabietho

Podskarbie
wie nadwor
ni Koronni

Proch
Tropawski

Tomasz
Ofrowski

Teofil
Zatuski

Podskarbiowie
nadworni

Lilewscy

Antoni
Tyxenhaus

Antoni
Dziobkowski

~~Jan Ludwikowski~~
~~pis. polsk. skroz~~
~~tom 1. 1. 1. 1. 1.~~
Celnicy

Wybiński, Stalysła
mowca polsk. i
geograf.

Stanisław Staszic
Stalysła, geolog

Karpiński, poeta

Dmochowski, stu.
max gliady

Krajewski, hist. w.

Jakubowski, latki p.

Tadeusz Malewicz
mowca polsk. poeta

Tadeusz Mosłowski

Tadeusz Cracki
prawnik, sta-

lysta pis. polsk.
i badacz. hist. w.

Julian Niem,
cewicz, mowca

pol. Dziejopis,
poeta.

Woronicz, mowca
karnodzieja,
poeta.

wzorowa, roztropnością; albowiem rozwijano daley zasady
rozporządzenia reformy i już było blizkim zmieszenie ustawionego
veto, gdy dotychczas się, po temu przeszkody, i za-
chowana dotąd jedność w zdaniu między sejmującymi,
zerwana i zmieszana zamienita się, w spór namiętny. Wła-
ściwie wynikało, że veto do dawniejszej mocy przywrócone, i
zbawienne ustawy ostatnich sejmów uchylone lub znaczenie
przeistoczone zostały. Sprawę dysydentów pogodono tem-
czasowo kontrybucją dwuznaczną, sciesniającą, i rozsze-
rzającą, zarazem ich swobody, a tym samym nieogodną
i do pobudzenia niechęci dążącą.

Rok 1767.

W tej tej kontrybucji znalazła się, niebawem pozorna
przychyna do zawiazania po Ziemiach Konfederacyj na
sprawę, roznowierców, lub też w obronie praw dawnych.
Namnozilo się, ich w Litwie aż 24. a w Koronie znacz-
niejsze zawiazaly się, w Toruniu w Krakowie i w Leżycy.
Usilne staranie niektórych obywateli wyjednaly potę-
czenie tych pojedynczych konfederacyj w jedną, ogólną,
w Radomiu, po której spodziewano się, że przytłumi nie-
snaski, albowiem stoziony został sejm konfederacki nad-
zwyczajny, w którym godzily się, sprzeczne życzenia
dwóch przeciwnych sobie stronniczo pod laską obu ich
naczelników, obranych marszałkami konfederacyi Ra-
domskiej, Karola Radziwiłła i Stanisława Przostowskiego.
Wszystko sejm ten co miał się zrobić nadzieję przywrócenia w-
miejsców do jedności, a tem samym zgodę i spokojność
w kraju taką, wyjawil razięłości zwierzchni w Senacie, iż
za wdaniem się, sily zbrojnej obcej Jotlyk Biskup Kra-
kowski, Łatowski Biskup Kijowski, i Przewuski Wojewoda
Krakowski z miejsca obrad wywiezieni zostali.

Czyn ten gwałtowny naruszający główną zasadę nie-
podległości sejmowej, spowodował Andrzeja Kamoystkie-
go do stozienia pieczęci koronnej, i zblizył nastę-
pnie dnia 18. Października rozlimitowanie sejmu,
w miejscu którego ustanowiona delegacya pod prze-
wodnictwem Prymasa Podolskiego umowita z Postem
rosyjskim dogodne dla dysydentów warunki. Sejm po-
nowiwszy swe obrady w dniu 1. Lutego i potwierdziwszy
układy, zakończony został dnia 5. Maja 1768. Wojna

11,
po sobie w ujęciu miał, że pomylit protorona, w nim
nadzieję, iż uciszy stronictwa i przystąpi mianemki.

Rok 1768.

Pomiędzy opponentami klóry dziatania swiezo odbyłego
Seymu Samowoli, odznaczat się, nieugiętością, Krasinski
Biskup Kamieniecki. Uszedłszy pospieszonym wyjazdem
z Warszawy, losu klóry spotkat Soltka i Katuskiego, szu,
kat schronienia, za granicą, a w urzędzeniu ^{zbrojnego} ~~zbrojnego~~
porupienia między szlachtą, ~~zbrojnego~~ Srodkow do odzyskania sciernionych jego swo,
bód. On więc przytozyl się, silnie do podniecienia xawia,
xaney w Barze Konfederacyi, za sprawa, Putawskiego
Starosty Wareckiego i Polockiego Wojewody Kijowskiego. Do
tey przytaozyl się, niebawem pojedyncze xwiązki, ziem
nieklórych, na Pokuciu, na Podlasiu, w Litwie a nawet
w Czersku i w Zakroczymiu niemal u bram stolicy kraju.

Atustem tego porupienia ogarniającego w rozgatemieniu,
swaim Dalekie kraju okolice, byto uchylene gwarancyi
danej przez dwór Rosyjski ustawom uchwalonym
na Seymie roku 1766 r.

Alisci srodkiem po temu byt tylko mogta wojna domowa,
albo raczej walka z zastepami obcemi na wlasnej ziemi,
a ta byta trudna do prowadzenia w kraju obszernym
równym i bezbrojnym, a leim samem rokowata raczej
kleski, nizeli wzbudzac miata otuche, o pomyslonym iey
wypadku.

Jakoż niezdotali utrzymac się, Konfederacy w nierównych
zapasach z wycwiczoným wojskiem pod Podhajcami i
Berdyczowem; poddac się musiat Kraków i ubiezony
był Niczisz; na Ukrainie zaś ponowili roz między
szlachta, Kozak Gonta i nastepca iego Tymienko. Ta,
kich dowzawszy klesk naraz na wstepie do rozporze,
tego porywco boju, Konfederacy Barscy przemiesli się,
do Mulsan, szukając bezpieczenstwa w Turcyi, gdzie
sposobiono się do wojny z Rosyja.

Rok 1769.

Wajna ta rozporzeta się, niezawisnie w listopadzie roku
1768, i nie malo postuzyla do podniecienia w konfедера,
tach nadziei, a z nią, razem xawewiów pożaru który
miał wyniszczyc kraj z xarobów i z ludnością. - jakoż
utalwita xrawu konfederatom Barskim dziatanie
w tyle wyjska Rosyjskiego, w porozumieniu z konfe,
deratami Litewskiem, klórym przywodzili S. Karol

Pradziwiti i Pac Starosta Kiotowski Dymersyja taka w miejscu odległym od linii bojowej, z której Turcy niebawem ustąpiłi po doznanych kłękach okazała się, wszakże nieskuteczna, i skłoniła konfederatów do szukania lepszego stanowiska w Frakowski, gdzie osadzili Czestochową, Tyniec, Lanckoronią i inne wzgórzyste położenia, spodziewali się, prowadzić wojnę partyzancką, po której rokowali sobie tę korzyść, iż przy długiej trwałości oporu wojna po całym rozszerzy się kraju. Generalność konfederacji przebywająca na pograniczu, spisywała korespondencje do detronizacji albo raczej nieuznania Stanisława Augusta, i wysłała Wielhorskiego do Paryża w znaczeniu posła, i w celu szukania pomocy u Francji.

Nieuznanie przez dwór Wersalski poselstwo Wielhorskiego, znalazło potajemne wsparcie u ministra Choiseul, i wziętości u dworzan. Następnie wyprawiono do Polski Generatów Dumouriez, Viomenil i Kellermann w celu dowodzenia konfederatami, a stawny Jann Jakób Rousseau wspierał ich sprawę, w duchu moralnym marzeniami filozoficznymi o nadać się, mającej Polsce Konstytucji. Lecz nie takich to posłtów potrzebowali konfederacji którym służyłoby na środkach materialnych do prowadzenia wojny. Lecz nie służyłoby ich wiotkowania, zutarcza gdy Putawski Starosta Warecki, na ^{złoty} bliższe związkowych ramie, zginął w polce pod Łomazami.

Rok 1790.

Rok ten przeszedł na mało znaczących utarczkach między konfederatami a wojskiem rosyjskim, i oddziałem wojska koronnego którym dowodził Dawydy Branicki. Były to harce bez skutku stanowczego, wycieczające kroy z środków obrony w pilniejszym razie, i przyczyniające się do utrzymania nieporządku w tem wtarnie czasie, gdy spokojność była najpotrzebniejszą korzystali z takich wypadków ludzie bez zawodu, do gromadzenia się w kupie i brojne, popełniając łupieżce na wsiach i w domach obywatelskich, pod hasłem konfederacji, co narobiło imy przeciwnikom środek do podwarky, a tem samem imy mowato imy siła, moralna, ugruntowana, na wziętości w narodzie.

W roku tem pojawił się miaty, jak niekiedy twierdzą, pierwsze pomysły o rozbiore Polski, na zjeździe Króla Pruskiego z Cesarzem w Neustadt.

Przed ^{ta} nie jest udowodniona, lecz mniemanie to nabyło ^{niejako} sławy prawdopodobieństwa, że w krótko po tem zjeździe nastąpiło wcielenie ^{na powrót} do Węgier Starostwa Spiskiego, dawniejszych wieków Sagiellonom w zastaw danego. —

Poznawai się, data widoczniej interwencya Prus w sprawie konfederal-
 tów z dopomagania wojsku rosyjskiemu przy oblężeniu Łęszachowyc,
 a gdy w krótkie polem wniwsty do krajów karaw, morawa, wraca-
 jace z Turcji oddziały rosyjskie, wyciągnięty został na ziemi
 polskiej kordon bezpieczeństwa, stajony z wojsk austrj.
 achijski i Pruskich; co było czynnością, zbawienną i potrzebną,
 ale karawem ubliżającą, territorialney zwierzchności Praco-
 spolitey w iey kraju.

Takie wypadki nabawiły trwoga konfederaltów poznali albowiem,
 jak też było w istocie, że niedotężne, ale ^{uporczywe} ~~nie~~ (ich i męszające
 pokoy usiłowania o porzycie się, niekórych dolegliwości, nay-
 cięższą krajowi sgotowały kłopotę. Przewiedziony do rozpaczy
 Kazimierz Putawski jeden z pomiędzy siedmiu tego imie-
 nia w związku powstaly, umyslił uprzedzić zamiar za-
 machem na osobę króla, domniemaną przyczynę ubliżających
 się wypadków. Z tego polecenia porwany został Stanisław
 August dnia 3. Listopada w ciemnej wieczór i na okopy
 warszawy był uprowadzony, lecz tu rozpięzdli się, na-
 pasłnicy, Kurma sam jeden przy królu pozostał, błażat
 przebaczenia, i ocalił życie monarchy. - Zamach ten ile ukno-
 wany i słabo poparty, zakłócił niezmiernie związ-
 kowi w opinij powsexectney; zwłastozna się przy wytożonym
 śledztwie Putawski nie udolat uniewinnić się, od podeyrzenia
 o króloboystwo. Utracił też w tym czasie związek powoznego
 zwolennika w osobie starego helmana Branickiego, który
 jeżeli nie wtarna, osoba, to wpływem i majątkiem sprawę
 konfederalciji wspierał. Od tam jż stałabici, i w liorkbil
 mknai naczęta.

Rok 1772.

Kajeli jednakże konfederalci Kraków, gdzie przemagajaco-
 sila, ściemieni, cofnęli się, do zamku, a broniąc się tam
 uporczywie, narazili bez celu i potrzeby ten pomnik
 polegci narodowej na znacne ^{upokorzenie} ~~upokorzenie~~. Bronili
 też też bezskutecznie Tymień i Lanckorońa. Odalnie
 ich stanowisko odporne, stwierdza na Jarney górze
 w której zamknął się, był Putawski, dostata się w mo-
 wojska rosyjskiego dnia 15. Sierpnia, a z iey upadkiem
 rozwięzła się konfederalcya.

Ten czasem wojsko austrjackie postępnijac w głąb Polski
 zajęło kraj cały od granicy śląskiej po rzekę Bzuz ku
 Notyniowi; jednoczesnie osadzono wojsko pruskie

województwa Pomorskie i Chetmińskie, Warmia i niektóre okolice Wielkopolski; nad notecią przy powszechnym odgłosie to poruczenie wojsk ma w celu odzyskanie prowincywnych klóre miegdys do Monarchyów Austryackiej i Pruskiej należały.

Rok 1773.

Wyjasnit je manifest trzech Dworów Polskie sąsiednich, dnia 13. Sierpnia 1773. wydany, a napowiadający że rozmaite Województwa i Ziemie Wielkiej i małej Polski i Litwy wrócic mają pod panowanie dawnych ich władców. Protestował przeciw temu Sł. miśten August, protestowała generalność Konfederacji Barskiej w Braunau w Bawaryi chroniąca się, a zgromadzony Senat do naradkama się nad oświadczeniem Dworów, uważał się nieupoważnionim do tego. Kwotany więc był Sejm nadzwyczajny, lecz z trudnością i nie w zupełnej liczbie posłów zebrał się dopiero 19. Kwietnia, albowiem wiele sejmików nie doszło, z przyczyną że zamiar wystania reprezentantów Województwa protestowały przeciw celowi Sejmowi kamierzonemu.

Jakoż przedmiotem czynności jego być miało wyznaczenie Delegacji pełnomocnej do uktadania i z dworami i do nadania ustawy konstytucyjnej porządkiem przy Przejrzystości Krajowi. Gdy zaś nieprzychodźto do wyboru osoby klóra by Sejm ten nagaita, Adam Pomiński Poseł Litwski chwycił, że będzie jego Marszałkiem; po długich sporach wyznaczona też została Delegacja.

Ta składała się z całego Senatu i kilkudziesięciu Posłów ziemskich, pod prezydencją Ostrowskiego Biskupa Kujawskiego. Przyjęta ona dnia 13. Wzięcia odroczenie części kraju najętego przez obce wojska, i przyjęta ustawa konstytucyjna klórej głównymi warunkami były utrzymanie liberum veto, wyłączenie cudzoziemców od Tronu, i przydanie Królowi rady mierzającej. Dziśto to miał potwierdzić Sejm do czasu kalimilowany.

Rok 1774.

rozpoczęte na nowe obrady

Ten wszakże odbywał się nader powoli, z własną i se opóźnieniem sankcyi czynnościom Delegacji nadai

się mającej, z która, ile ściągano, wmierione na nim
 zostały niektóre prawa administracyjne i skarbowe
 Stawiszej narady wymagające. Były to ~~kwarty~~^{uchwały} scie,
 smiające przywileje dysydentów, naprowadzające papier
 szepłowy, podnoszące opłaty, Kwarty ze Maroku, odcy,
 mniające królowi roszadownictwo ich na przyrządzie, i
 przekraczające aby klóre nawakują puzrozane były
 w dxiernowę na korzyść skarbu. Kmiemiony też
 rozkład podalku podymnego i pogłównego.
 majątek xmierionego xgromadzenia Jezuiców prze-
 xnaczone na utrzymanie szkół i podzwignienie
 publicznego wychowania, pod dozorem Komisarzy
 Edukacyjney. Rok 1775.

Sejm zakonczył się w Marcu 1775. Utrzymanie
 uchwalonych przez siebie usław naręczył dwóm Rosyjski
 a catośi Kraju przy Rzeczpospolitej pozostałego
 gwarantowały by mocarstwa sąsiednie. Naznaczono
 ten Sejm delegacyjnym; czynne w nim Działanie Po-
 mińskiego xiednato mu byłut xiazęcy. - Ota, czono
 od Polski w skutek sankcyonowanego podziatu Pro-
 wincye xajmowaty mił kwadrantowych 3905, z któ-
 rych przypadło do Prus mił 650. z Wojewodztwami
 Pomorskim Chetmińskim malborskim, Warmia, i częścią
 Poznańskiego z Lubeką, Gdanisk i Torun ubrey.
 mare były przy dwuonych przywilejach. Austrii przy-
 padło mił kwadr. 1280. z Wojewodztwami Ruskim i
 Belskim, częścią Trakowskiego, Sandomirskiego i
 Podolskiego. Rosyji mił kwadr. 1975. z wojewodztwa-
 mi Witepskim Potockim, Mścistawskim, Jastlanskim,
 i częścią mińskiego z Dnieprom.

Rok 1776 i 1777.

Ciechła to była dla Polski kleska, albowiem tracita
 przez nią prowincye najzamożniejsze zwinętek
 z morzem wptyw w Gdanisk, wolna, i ptawności
 na Wiśle, xinyj solne, i części xnamna ludności.
 to jest główne środki dobrego bytu; porosławato
 iey jednak w Kraju jęskore bardzo rozległym i przy-
 /

klóre były wróżba przywrócenia słybu skalanego szkolna, łacina, do czystości dawniejszej. Pierwsze te usiłowania odradzają się z szuki krasnomowskiej i wierszokopińskiej, były wyprawdane słabe, gdyż ograniczały się po większej części na przekładach z języków obcych, ale ulórowaty koley, na klóre niebawem stanął i daleko wykształcił się język polski. Kosztem i staraniem króla stanęły w Warszawie rozległe koszary dla wojska, i upiśnione były nieklóre okolice miasta pobliskie; a pod jego opieką wzniósł się kościół Ewangelicki, powiększony został potać dziś rządowym zwany, i zbudowanych było domów kilkaset po przedmieściach klóre na całą milę w okół miasta rozszerzyły się.

Odmiiany te kwiaślowat rok 1776. a widział rozwijające się, i nabywające wziętości w narodzie rok 1777. - Sejm kwycerajny w dniu 23. Stycznia 1766 r. z umyśtu pod łaska, monronowskiego mającego wielką powagę w kraju stworzony, starał się zaradzić nieklórym wadóm konstytucji świeżo przyjętej, mianowicie co do wyparwienia praw wątpliwych, po czemu radę niewstająca przy boku królewskim upowarżono; z powsechniem zaś rządowem powierzone było racemni Andrzejowi Kamoyńskiemu utozemienie nowej księgi praw cywilnych, i prosekowania sądownego. Międzytak wozakie narady tego Sejmu wyniesiony do godności hetmański szawery Borawicki, przez dążenie szkodliwe do przywrócenia Hetmanów ukróconey im władzy.

Rok 1778. - 1779.

Na sejmie kwycerajnym zebrałym roku 1778. w Gdnie, doznaty usiłowania prawodawców w dalszem posunięciu poprawy w ustawie rządowej łudności, z przyozyny sie ustawa sta kossławata pod gwarancją Dworu Petersburskiego, racemni żadne w niej odmiiany przedsiębrane być nie mogły bez uprzedniego znieśienia się z postem rosyjskim, co było powodem do zwłoki.

Rok 1780 - 1781.

Na sejmie kwycerajnym odbytym w Warszawie pod łaską antoniego Matachowskiego, przedstawił Kamoyński utozioną z zwłoczenia Stanów Przechyżno-łóley księga praw. Widzicie się, w niej dawat ducha wyższy nad wyobrażenia klórym winny były istnienie dawniejsze konstytucyjne i Saluta, i wplyw moralności szelny w przywróceniu włości.

nom
/

opisłej praw i sądów z klórey od trzech wieków byli
wyzuci. Stalo się wszakże iż takie odmiany w pra-
wodawstwie wtaśmnie niewygodny się okazały i
bie postów ziemskich, tak dalece iż Sejm pośród
zakurzenia i okrzyków o radę, odrzucił piękne dzieło Ka-
mowskiego, w tem byłko chybiające celu iż wyprzedzono
uzasadnianie się w umysłach wyobrażeń edrocznych
klóre dopiero w perijodzie lat następnych rozkreślić
się miały. Lubomirski mazurek koronny odczuwał
się pierwszy przeciw kamowadzeim praw nowych,
a Kamiński poseł Włocławski, domagając się naukowo-
ści odrzucenia, próbował krążyć na lat wiele dobrodziej-
stwa kodexu, utalwiającę jego wymiar sprawiedliwości
i usuwającę wady przesłanego prawodawstwa.
Mniej uporu doznano rozwiniecie ustaw finan-
sowych, klórych skutkiem skarb pokrepiony wydatki
mógł wydać na przysposobienie woysku, nad
klórym namyślał się raczymano. Co zaś przede-
wszystkim dowodziło zmianę w duchu publicznym
i dążność do poprawy, była ta okoliczność, iż wśród
karliwych nieraz rozpraw i twardego scierania się
opiniij nie znalart się naden, klóry by użył liberum
veto na zerwanie Sejmu.

Rok 1782-1783.

Stalo się wszakże iż na stolicy w roku 1782. Sejmie
pod laska Krasińskiego obowiązek koronnego odczuwał się
ten natóg klóry stawiającę interes osób pojedynich
wyżej nad sprawę powszechną, tylekroć zakurzył
narady narodowe. Dala do tego powód okoliczność iż
ostabiony na umyśle Soltyk Biskup Krakowski od
karsadu Dycezyi być miał usunięty, a wyniki te
z tej rozprawy namistne, zma, dity, iż miejscach
z należytą żilnością, sprówdzenia magistratur
miejscowych, s' odmówiono im zakwitowania.

Rok 1784-1785.

Te następne doznano na odbytych roku 1784 w Grodnie
w zgodzie i powarnej epokajności Sejmie pod
lasak Chomińskiego.

Rok 1786.

19

Jedyni mejskoy ~~Dagomir~~ do, iace do zwallemia przyjazm
w rodzinie Krolewskiej, daty powód do rozszerzenia po
kraju podwarowych wieści z wyzna Kaufama poturkonego
w kilku znakomitych osobach posiadających w Radzie
miejscowej i w Magistraturach wyższych, a tem
sposobem sparalizowaty Dziatanie Seymu odbytego w
roku 1786 pod laską Gadomskiego.

Rok 1787.

W roku tym rzedzał Sami' Taw August do Kamowa
na Ukrainie, dla powisania Imperatorowej, krata
wymy 29^{ty} swiedrującej swierzo nabyte kraje nowej Rusi
sji, gdzie też przybył Cesarz Józef 2^{ty} w waimieysem
celu; tu albowiem umówione było wydanie wojny
Turkom, do której Polska przyzniać się miała biernie
w cierpliwem ponoszeniu przechodu wojsk rosyjskich
przez województwa Braclawskie i Podolskie.

Rok 1788.

Wojna ta na pozór obojętna dla Polski, to w niej
niemiata czynnego udziału, stawa się przecie karę,
dem wypadków, które koniec i smierć jej politycznemu
potrzyty. - Gdy bowiem król Pruski Fryderyk Wilhelm 2^{ty}
w porozumieniu z Anglią i ze Szwecyą, postanowił
czuwać nad losem Turckiego państwa z dwóch stron
zagrożonego, i tym koncem liczne wojsko w Słasku
zgromadził, a Szwecya działając naczepnie korzystnie
dla Turków dewerzya, pod mury Słobicy Rusji rok
szczęsata, ocuciły się w Polsce jakieś nadzieje, że do
zwolnienia gwarancji Dworu Petersburskiego, wy-
padki wojenne nasłrozi mogą, środki.

Blizata się wtamnie pora Seymu swyrozajnego;
znaczną liczbą osób celujących w narodzie światłem i
poważną prelanowita więc korzystai z rebrania się
prawodawców, aby smiatym jednakie rozważnym
zaprowadzeniem skutecznych urządzeń potroze,
pić się do zdarzeń nasłrozi mogących.

Juzi popracarwa w wychowaniu publicznem, dopro-
wadzita byta do przekonania, że zdolnośc, lytko-
stuzyci mizna rzeczy powszechny i że talenta ^{jedynje}
prowadzić powinny do godności i urzędów; że wszelkie

w przystawie na panowania Augustów mniemanie, jako
Polska ostać się mogła pośród nieporządku, było dziełem
wyobrażeniem myślowym na niesformnych dyktandach
i na sejmikach królewskich i podwzrostu nieprzyja-
ciół kraju; że mylnie było zdanie iż nigdy nie imia-
łszy się tego całego kraju bo to potrzebna jest do utrzy-
mania równowagi w Europie, a na to miejsce prze-
łata się było w umyśle przekonanie że prawdy, że wła-
ściwie tylko siłami utrzymują się narody, i że
w tem tylko znajduje należy.

Bezpośrednim skutkiem takich wyobrażeń było prze-
cięcie potrzeby przywrócenia wojska, i uwolnienia się od
tych przeszkód w przeprowadzeniu lepszej administracji,
które wynikały z osnowy istniejącej konstytucji;
budzenie strachu i ciętym narodu oderwanej od niego
klasy włościan; przywrócenie miastom wpływu do obrad
sejmowych; zrównanie Stanów w obliczu prawa; a
przedewszystkiem usunięcie królowej Elekcyi Królów,
i udzielenie chwalejszego się Tronu na zasadzie
dziedziczenia.

Dostrzeższy takie wyobrażenia do najdalejzych
okolic kraju mnogie przysła, między więcej królowi, niż
kiedy gruntownością, myśli i pięknem jej wystawie-
niem nalecające się. —

Przy takim urzeczywistnieniu moralnym zagajony został
roku 1788. dnia 6. października Sejm zwyczajny, który
zawigzał się na tychmiast w konfederacyę, pod hasłem
Stanisława Matuszowskiego i Kazimierza Sapiehy.
Sejm w dziejach Polski najdziwniejszy bo przeciwniat się do lat
czterech, najliczniejszy bo podwójnym wyborem na-
siadali w nim reprezentanci kraju; panujący z roz-
winiętych talentów, z wzorowego porządku, i z gorliwo-
ścią o dobro powszechne.

Przygotowaniem do obrad było oświadczenie dobrej wroźby Dworu
Pruskiego, iż nie upatrzyje po tem żadnej przeszkody, aby Sejm
stanowił cokolwiek zgodnym i pomysłnością, kraju by i uzna-
pomimo wiążącej gwarancji obcej; ofiarując oraz pomoci ku
utrzymaniu kapłańskich mających władz celowi takiemu odpowiadającemu.
Podobne oświadczenie przysłał dwór angielski. —

Aluści w dniu 5. listopada objawił nawzajem Porządek Pruski
że dwór jego poczyna na zerwanie traktatów wszelkie nar-
czenie konfliktacji w roku 1775. przyjętych.

Wyprawione więc były w dniu 9. grudnia poselstwa do
mocarstw Europejskich, w zamiarze zatawienia układów

Senat	Pastwici Kiemscy.		
Senat	x Województwa	obrami roku 1788	obrami roku 1790.
<p>Biskupi Michał Arcepo malowski Arcy biskup Gniezński ski Prymas, Turki Bp. Krakowski Bytowski Bis. kujaw ski Bis. poznański Majowski Bis. wicki Kopackowski Bis. jędrz. Krośniński Wil. Szembek Bis. płocki Maraszewicz Bis Lubski Gedroyc Bis. kaniowski Karzewski Bis. lubelski Cieszkowski Bis. kujaw ski Bis. kra -mieński</p>	<p>marxathowie Sej mowi Stanisław Matachowski Referendarz w. kor. marszałek konfederacji koron nej. Krzysztof Arce Sapieha Gen. art. marszałek konfe deracji Litewskiej Krakowskiego.</p>	<p>Michałowski Oziarowski matachowski Romiszewski Walewski Wielgowski Jordan</p>	<p>Dembinski Kusowski Ostrowski Sallyk Purzel Głębcki Mieroszewski Linowski</p>
<p>Mistrzowie Mistrz Mar. Wł. Ignacy Polocki mar. w. Lit. Branicki Helman w. kor.</p>	<p>Poznańskiego</p>	<p>Gorzeński Kakrzewski Bain'ski morskoński Jan Polocki</p>	<p>Mielżyński Jokiniński Baczyński Głyszowski Bolesz</p>
<p>Hyacinth. Matow owski kander w. kor. Alexander. Arce nieta Kane. w. Lit. Hugo Kottolay Podkanderz kor. Pachim Chreptowicz Podkand. Lit. Kofowski Podskarbi w. kor. Tyszkiewicz Podskarbi w. Lit. Rackowski mar. Nadw. kor.</p>	<p>x ziemie Wschowskiej Województwa Wileńskiego</p>	<p>Lipski Dziatynski Romanowicz Czyz Kociett Kociett Kramieniski Narbutt Morykon Kociatkowski Mawrzecki mirski</p>	<p>Kwiłcki Chłapowski Tyzenhauz Korsak Chomiński Czechowicz Narbutt Kramieniski Ponarnacki Kofakowski Miski Manuzzi</p>
<p>Podskarbi mar. Nadw. Lit. Kowalski Hel. pol. kor. Krowski Podskar bi nad. kor. Dziakon'ski Podskar bi nad. Lit.</p>	<p>Sandomierskiego</p>	<p>Matachowski Mar Seynowy Matachowski Marz Skorkowski Karski Mikutowski Kochanowski</p>	<p>Kanski miemienye Kietliński Karwicki Mierziński Jazewski Myszyński</p>
<p>Województwo Arce Tablanowski Karski Matachowski Woj. Krak.</p>	<p>Krajskiego</p>	<p>Mikorski Skorzewski Kabłocki Suchorzewski</p>	<p>Trzeciński Gorzeński Trzyanowski Biernacki</p>

dyplomacyjnemi, rzucając je na trudności.

Te jednak wywarły taki wpływ na zdanie u Sejmicy, iż w zgodnym doleż zgromadzeniu, pojawiły się nieporozumienia i sprzeczki, a niebawem podzieliło się ono na stronnictwa.

Stabiem w duchu lewej partyzacji i krzykliwym, było stronnictwo Helmana Branickiego obsłujące przy utrzymaniu dawnego nieproszenia. Ogółem u rzadności i nieśmiałości w działaniu, było stronnictwo skrajnego Polackiego, uchające się w rykoszetach nieprawych i niewyrażonych. Przez magajacych latentami i sita moralna, było stronnictwo pruskim ~~zwane~~ zwane bo opierało swe działanie na nadziejach przez postać pruskiego rzywionych, z tem stronnictwem potoczyło się też królewskie.

Rok 1789.

Zabiegi zwolenników Branickiego samowolny i kulek obrad, i wyjednany, ograniczenie do 60 tysięcy sity zbrojnej, klóra, najmód do 100 tysięcy podniesi namyślano i w organizacji ich niedogodną, niestosowności piechoty do jazdy utrzymaty. Wyiszczyły też wiele czasu słowo nad postępami Władzki Stuckiego poszlakowane o xburzenie ludu proste pod prozorem religii, i sprawa Adama Pominskiego, obwinionego o zdradę kraju odzna, czajacy się w toku tych spraw fantazyzmem patriotyzmem postowie Suchodolski i Sucharzewski, nierównie gorliwości o dobro powszechne w ważniejszych okolicznościach okazywali, i ubliżali nieraz prowadze narad Sejmowych teatralnemi występami.

Prawa skarbowe doznały mało przeszkód, gdyż głosy powszechny stumił we względzie polepszenia wewnętrznych urządzeń, okrzyki wicherzacy opozycji Branickiego Pawłowski więc kosztat dochód krajowy o 10. milionów złotych x podalku zwanego ofiarą, dziesiętę grosza i w propozycji podwojonym podalkiem na duchowieństwo natorionym. Przedwzysztym zaś przytaczaniem do skarbu doś ogromnych Biskupstwa Krakowskiego; podnieśieniem optaty ze Starostw, i wypurczaniem ich w rękawę, co utorowaci miało koley do wyprzedania w ich liozby.

Amicjonalna też kosztata Rada nieustająca u boku królewskiego narzaczona była nakomiec dnia 7. Września 1789, deputacja do napisania konfyllucyi, a poleceniem spiesznej jej wygłoszowania. Raczem delegacya ta przedstawiła ichow...

Mielżyński woj. Pozn.
 Radziwiłł woj. Wil.
 Sotyk woj. Sandom.
 Radziwiłł karabela Wil.
 Nie Sulkowski woj. Kal.
 Radziwiłł woj. Trocki
 Walewski woj. Sierad.
 Plater karabela Trocki
 Gądomski woj. Łęczy.
 Gietgud starosta Łódzki
 Dąbski woj. Brzes. Kuj.
 Prot. Potocki woj. Kijow.
 Sumiński woj. Jąrow.
 Nie Sanguszkowski woj. Wł.
 Świeżkowski woj. Podol.
 Nie Sapieha woj. Smol.
 Hryniewiecki woj. Lubel.
 Niesiotowski woj. Nowogr.
 Xboiński woj. Płocki
 Mat achowski woj. Marow.
 Alexandrowicz woj. Podlan.
 Waliński woj. Pruski
 Zyberg woj. Brzes. Lit.
 Grocholski woj. Brzes.
 Chmara woj. Miński
 Wilga woj. Czerwiechów.
 Radziwiłłowski woj.
 Gniexmieniński
 Karabela
 Gurowski karabela Pozn.
 Popiel " Sandomir.
 Kwiłcki " Kalski
 Miastkowski " Gniexm.
 Piernacki " Sieradzki
 Lipski " Łęczycki
 Tyxkiewicz " Kłodzki
 Mniowski " Brzes. Kuj.
 Lubomirski " Kijowski
 Dąbski " Jąrow.
 Młocki " Motyński
 Morski " Kamień.
 Potocki " Lubelski
 Jeleniński " Nowogr.
 Xboiński " Płocki
 Sobolewski " Czerski

Gniexmienińskiego.

Trockiego

Sieradzkiego.

z Ziemi Wieluńskiej

z Województwa Łęczyckiego.

z Ziemi Kłodzkiego

z Województwa Brzesko Kujawskiego.

Kijowskiego.

Jąrowieckiego.

z Ziemi Dobrzyńskiej.

z Województwa Ruskiego, z Ziemi Chelmskiej

Radoliński
 Sokolnicki
 Kielonacki

Doznowski
 Krzyżanowski
 Madaliński

Kaleski
 Przoskowski
 Wolner
 Cypymont
 Chabietto
 Wereszcyński
 Karp

Lubiński
 Tymowski
 Walewski
 Cielecki

Szembek
 Maczynski

Jermanowski
 Maczynski
 Gajewski
 Nakwaski

Chabietto
 Gietgud
 Gorski
 Tyxkiewicz
 Preciszewski
 Plater

Dąbski
 Zakrzewski
 Bierzyński
 Kalnoski
 Powoza
 Trypolski
 Proskura

Sokotowski
 Leszczynski

Xboiński
 Matecz

Fricki

Wilkowski
 Miaskowski
 Szoramiński
 Pruski
 Ponirski
 Krzycki
 Bronikowski
 Breza

Jiwicki
 Geysler
 Panurzyński
 Dziwonowski
 Kopakowski
 Syrci
 Minceyko
 Naszewski
 Kopsakowski

Siemiątkowski
 Siemiński
 Jabłkowski
 Walewski

Pariski

Kordkowski
 Byczewski
 Pstociszewski
 Jamkowski

Dupreyko
 Sylwestrowicz
 Karp
 Nagórski
 Oledziński
 Piłsudski

Gliniński
 Dąbski
 Gliniński Jan
 Trypolski
 Chojcki
 Rybiński
 Wzawski

Borowiecki
 Gliniński Józef
 Madaliński
 Trzebuckowski

Osmiatowski
 Dasiatyński

Sztubowski
 Komorowski

Sejmowi już w mieście Grudniu, obejmująca, w osmiu
paragrafach organiczonych zasady konstytucyjnej pod
nazwą, ustawy rządowej.

Rok 1790.

Ustawa ta przyjęta, została nie bez trudności dnia 20.
marca 1790. z wyłączeniem wszelkie punktu dotyczącego
tego uchylenia elekcji królów i księstwa Tronu, Kłó-
tego rozwiązanie Sejm decyzji narodu na sejmikach
zostawit.

Chodziła się wszelkie chwila gdzie Sejm wyznaczony, co
tak dwa przypadkowej, miał dzień obradujący kartę, pić.

Aby więc rozprężyć czynności jego niedoznany przerwy,
przedtuzno potędzenie tego Sejmu do dnia 7go Lutego 1790.

Zebrane tymczasowo sejmiki poselskie, kalwierdżity czyn-
ności jego, i utrzymując Stanisława Augusta na Tronie

wyznaczony mu następcę z prawem księstwa w
osobie Fryderyka Augusta Elektora Saskiego wnuka

Króla Augusta 3go

Obrani na tych sejmikach postawie spechali się
w grudniu 1790. a dnia 16. tegoż miesiąca jako czytany

sie, oba Sejmy w jeden, razem wyznano zarządzających
reprezentantów w liczbie podwojonej czego nie było

doląd przykładać, a co wyprawiedliwici mogła obawa
aby nowo przybyli postawie, nie wyrzucili w wnio-
sionych prawach jako wey odmiany, z duchem ich

niegodney. — Rok 1791.

Te zaś na tym Sejmie upomniaty się, miasta o pragn-
wroćeniach im głosu w obradach narodowych i takow-

dnia 18 Kwietnia otrzymaty, deputowani więc
miejscy. już przygotowawco obrani, kasiedli nalyki

miast miejsce na postawie ziemskimi. —

Ustawa rządowa przez Delegacyją, w roku poprzed-
nim utworzona, lecz doląd nieogłoszona, a tym samym

jeszcze nie kamieniona w prawo, została uroczy-
ście odwołana, na Sejmie dnia 3. Maja 1791. i tamże

przez Króla zaprzysiężona, w dniu 5. Maja zaś
ad lustrum wzięta, kalwierdżona, była przez Sejm

po trzykrótnem zaprzęciu, jako czytany sejmikami

W duchu i w wyrazach tej ustawy przedstawia-
cie arystokratyczna Prekonceptybilna Polska w Al-

narchija, księstwa, konstytucyjna, albowiem ko-
sona przechodziła miała prawem spadku nawa-

na kobiety w domu Elektornym Saskim, a

Opolinski " Podlaski
 mikołowski " Kawski
 Szczyt " Poleski
 Czelwerlyński " Brant.
 Chabietto " Miński
 Czelwerlyński " Czerw.
 Brzostowski " Mazow.
 Ankwicz " Sandomiecki
 Krzyżanowski " Międzyrz.
 Sotyk " Wiślicki
 Malczewski " Rogoz.
 Suchodolski " Radom.
 Sotyk " Zawichost.
 Morczewski " Łęski
 Kowalski " Skrzemski
 Szydłowski " Larnow.
 Bystrzowski " Matag.
 Janowski " Wielkiński
 Poleyto " Chetmski
 Podoski " Dobrzyński
 Ciecierzowski " Potan.
 Kwiślicki " Przemęski
 Sieroszewski " Krzyw.
 Dembowski " Czechowa.
 Makrzewski " Nakielski
 Garczyński " Rozpiński
 Głowczyński " Pószczow.
 Przytuński " Przekiński
 Bogalco " Kramiński
 Górczeński " Kramiński
 Męciński " Spicjanin.
 Kópkowski " Jmówta.
 Besiekierski " Kowal.
 Makrzewski " Jambolki
 Latocki " Sochaczew.
 Sobolewski " Warszawski
 Latocki " Goslyński
 Spacki " Wixki
 Mopowski " Raciążski
 Wliski " Sierpski
 Kieliniski " Wyszogr.
 Kieliniski " Dypirski
 Praxowski " Zakrocz.
 Olski " Cechanowski
 Cierkowski " Liski
 Hierakowski " Stoiński
 Obijewski " Sieradzki
 Karnkowski " Kujaw.

Wotyńskięgo.

Wie Casloryski
 Wie Jablonowski
 Swięlostawski
 Hulewicz
 Stragnowski
 Karwiczki

Hulewicz
 Zagorski
 Piniński
 Olizar
 Aksak
 Kruciki.

Podolskiego.

Azewski
 Mierzejewski
 Polocki Star. Tium.
 Wilostawski

Orłowski
 Boreyko
 Kłobucki
 Kłobucki
 Wilostawski
 Kojaczek
 Przerdziński
 Grabiniński.

Janolińskiego.

z Płn Starodubieckiego
 w Wilnie

Eydziałowicz

Przymna
 Wziłowiecki
 Jelski
 Lappa

Lubelskiego.

Chrapowicki
 Radziśzewski

Dłuski
 Moski
 Kaleski
 Sufczyński
 Lemniński
 Stoiński

Wie Casloryski Adam
 Polocki Stanisł. Kofka
 Dłuski
 Wybranowski
 Rosciszewski
 Wie Sangwizki, Cuda.
 chy

Nowogrodzkiego.

Bernowicz
 Wereszczaka
 Prietowski
 Grabowski
 Putnaryn

Chreptowicz
 Reylan
 Lienkowiec
 Pustowski
 Grabowski
 Suchodolski

Ptockiego.

Mazowiecki
 Rosciszewski
 Bonkowski
 Kieliniski

Krajewski
 Zielinski
 Wępel
 Jerzewski

z Alwa Mazowiec.
 Kięgo.

Proslowowski
 Strymanowski
 Byczewski
 Sobolewski
 Wilczewski
 Ledochowski
 Matowiecki
 Mokronoski
 Lempiński
 Kieliniski
 Nosarzewski
 Motowicz
 Drużnowski
 Wadatkowski
 Glinka
 Cholewski
 Oborski
 Kiciński, Pius
 Godlewski
 Kieliniski

Puchata
 Jęziorski
 Rogowski
 Szamowski
 Gomułowski
 Rakowski
 Nowowiejski
 Strymanowski
 Fiński
 Madziński
 Nosarzewski
 Ostaszewski
 Preradowski
 Budziśzewski
 Karcki
 Górski
 Gzybowski
 Cierkowski
 Lambrozcki
 Jablonowski

Stan szlachecki był przestawiał jedynym w kraju prawodawcą, a przychylny się miastu wolne kierowały także udział w reprezentacji narodowej, władza ustawodawcza mieściła się między dwoma izbami, rozstrzegających wniesione podania większością głosów; władzę wykonawczą sprawował król, a stanowiła ją ministerium zwane skarsa, które składało się z sześciu osób i podzielone na komisje Edukacji, policji, wojny, skarbu i spraw zagranicznych. Władzę sadowniczą sprawowały trybunały szlacheckie, miejskie, i wołoszańskie, w hierarchii trójstopniowej. Liberum veto i wszelkiego rodzaju konfederacje wniesione były. Poprawy i zmiany w konstytucji do 25. lat odwołane, w rzeczywistości projektowane być nie mogły. Siędz Hugo Kołłątaj podkanclerzy koronny, i pisał Polacki marszałek nadworny, przyłożyli się, najczynniej do utworzenia tej ustawy.

Takie urządzenie się monarchii konstytucyjnej, w rzeczywistości klódo ^{miedawno co postąpiły we Francji do przeistoczenia króla} ^{(a było widocznie objawiający zasady klórych krzymano się w owym} Kraj, do umiarkowania dawnej teorii porządku mieściło w sobie także, sprzeczność z prawidłami dotychczas uwarzonymi w większej liczbie państw Europejskich na nieporuszone i nieznalazło nawet u dworu Sarskiego bezwarunkowego przyjęcia.

Przed innemi patrzył na nie niechętnie dwór Petersburski. Skończyła wojnę z Turcją postarował się, sprawam Polski, a to na wyrazne zadanie stronniczo nowej konstytucji przeciwnego, klórego tłumaczami w Petersburgu byli helon Bramicki i Saxeński Polacki.

Rok 1792.

Jakoż wysłał w dniu 18. Maja 1792. deklaracja Imperatorowej oświadczająca, że nowej ustawy rządowej w Polsce nie uznaje.

Władcy zawiazali Bramicki i Polacki w Targowicy na Ukrainie w dniu 24. Maja konfederację, przeciw konstytucji, a niebawem wkroczyło do Polski wojsko rosyjskie.

Tak więc przychodziło do wojny między Rosją i Polską. W tym czasie wypadków kalimilował sejm swe czynności i oddał królowi zarząd wojska. Wystąpiło ono do nierówny walki w 45. Lysicy nad którym objął dowództwo st. Józef Pomiałowski. Lecz niebawem cofnęło się pro matych warunkach pod Kielcami i Dubnem z Podola i Wołynia nad Pory. Podobnie oddział w Litwie będący pod wodzą Jądyckiego, stanął między Grodnem i Brzeskiem. Apurczona więc była większa część kraju, a gdy skutkiem bitwy pod Dubienką linja nad Bugiem zajęta pretamam, została, były już odwołane województwa Lubelskie i Podlaskie wraz z niemi także stolica kraju.

W tym czasie niebezpiecznym wydat król wici na popolskie ruszenie lecz niezapokojony, ta staba i niewczesną pomocą skłonił się do przystąpienia do konfederacji Targowickiej klóra pod zarządem wojska rosyjskiego wzmagała się w stronniczo. Przygotowaniem tem podpisany dnia 23. Lipca objęte zostało wojsko, co stało koniec dziatania w tym.

Tarnowski „ Leżyce.
Karnkowski „ Kromar.
Katuski „ Buski
Jezierski „ Lankowski
Pruszyński „ Rydomir.
Rypiniski „ Owrucki.

z Województwa
Podlaskiego.

Kruczyński
Kramodębski
Wężyk
Połocki Mar.
Szeremeński
Kurzyński Chor.
miel.
Leszczyński
Szymanowski
Leżyński

Opoliński
Ułbaniński
Szydłowski
Opoliński Mar. Sulejowski
Trojanowski
Węgierski
Wączyński
Szymanowski
Grolowski
Lembrowski
Luszczyński Jan. Sekr.
Kępkowski
Krawiezza

Rawskiego.

Pomorsko Litewskiego

Striapięcha Mar.
Konf. Litow. i Sejm
Mabuszewie, Tadeusz
Bubrymowicz
Szymma

Wystouk
Miemcewicz Sędzia Pres.
Skirmont
Kozemniowski

Bractawskiego.

Moszyński
Grocholski
Połocki, Szczygły
Chotomiewski
Połocki, Seweryn

Jaroczyński
Moskociński
Szeremiowski
Rakowski
Skwierkowski
Leczeński

mińskiego.

Pawlikowski
Motodkowiec
Jeleniński
Osiekko, Stanisław
Downarowicz
Morański

Puttkammer
Mańkowiec
Osiekko, Marszałek
Jeleniński
Sotlan
Osiekko Stanisław.

x Inflant;

x Korony.

x Litwy.

Borck

Bapowski
Pągowski

Thabietto

Kraczkowski
Trębiński

Miemcewicz,
Julian

Mosłowski
Osiekko

Weysenhoff
Kubliński

x Litwa Inflanckiego

z Województwa
Czerniechowski ego
w wło dxi mierz

Czacki, Podczasy
Miączyński
Kurduwarowski
Kranicki

Radkimiński
Czarnotuski
Ludachowski
Błędowski

Sekretarze Sejmowi.

Antoni Starożyński
Sekr. Sejm. i Konf.
Kor. 1790
Jan Luszczyński
Poset, z woj. Raw.
Józef Narbut
Sekr. Konf. Lit.

Generalność konfederacji Targowickiej przeniosła się do Grodna dnia 25. października, gdy tam czasem rosyjanie Marxawą osadzili. Skrzyżny Polocki ujął się pisaniem nowej konstytucji, Kozłowski zaś marszałek konfederatom w Litwie nakładnił się, Turpieza Dobry swych przeciwników. —

Rok 1793.

W dniu 6. stycznia roku tego wyszło oświadczenie króla pruskiego objawiające że będąc w wojnie z rewolucyjnymi siłami francuskimi, zabezpieczy się musi od strony kraju polskiego napetnionego ich stronnikami i zaradczego będadami jakobinizmu; przez wprawienie do niego siły zbrojnej; wskutek tej deklaracji wkroczyło wojsko Pruskie do Polski, i zajęło województwo Poznańskie, gnieźnieńskie, Kaliskie, sieradzkie Łęczyckie, łowickie, na Jarney górze, ziemię wielunią, części województwa Krawskiego i Płockiego, Łódzkiej i miasta gdańskie i Toruń podobnie obwinione o gnieźnienie i podsyćanie ducha burzliwego.

Był to wypadek niespodziewany dla konfederatów, którzy mu na próżno protestacya, i zwotaniem pospolitego ruszenia zaradzić usiłowali. Aby jednak wszelkiemu starciu się, wojska polskiego z pruskim zapobiedz, wyprawiono pierwsze na ^{Litwę} ~~Ukrainę~~, lub też rozstano je w takich stanowiskach iż wzięte do boju być nie mogły.

Wład manifestu Pruskiego wyszedł dnia 29. Marca manifest rosyjski, obwieszczyjący, że z potrzeby zapobieżenia wzrostowi sekularnym dążącym do zmieszania paradyżu związku religijnego politycznego i cywilnego, dwór Rosyjski zajmuje w posiadanie kraj rozciągający się od granicy Górskiej do granicy Galicyi po karlinę przeprowadzoną przez Litwę i Włocławek. Wskutek tego zajęcia odpadło od Polski do Prus mil kwadratów 1061. krajów z 252. miastami, 824. wsiami, i ludnością, wynoszącą 1,156.389. dusz; do Rosyji mil kwadr. 4553. krajów, z 410. miastami, 10,081 wsi i ludnością, wynoszącą 3,011,688. mieszkańców.

Nadany jednocześnie do dwory zwotanie Seymu w celu zwolnienia tego odłączenia prowincyjów; konfederaci zaś ogłosili, że kło do związku ich nie należy, na seymie tam postować nie będą.

Zjechał się seym ten do Grodna dnia 17. Czerwca z dzieśmiu senatorów i nie wielu posłów z uszczuplonego kraju stolicy.

Na wniosek Łobaszewskiego, że wznamie okupacji rosyjskiej, jedna uwolnienie województwa przez wojska Pruskie zajętych, wyznaczona została deputacya pełnomocna, która traktat z Rosyją dnia 20. Lipca podpisała.

Miści niebawem rządano podobnej powołności dla Prus, seym odparł te rządanie milozieniem niepowołanym, a zankwicz poseł Frankowski przerwał je doradzając, aby milozienie powzytane było na przyzwolenie, raczem marszałek seymowy Stanisław Bielicki bez datyego

29.

ciągania się traktat z Prusami deputacyi podpisać zaliczył, co
dziej dnia 25. września narząpito. - ^{niektóre przyjęte,}

Pośród takiego umawiania się, komissione były ^{projektu} ~~projektu~~
~~komissione~~ ^{do} ~~urządzeń~~ ^{urządzeń} wewnętrznych. Komissione tei była
konfederacya Targowicka, Janita iey składowane; kraj polski
stały na Województwa inaczey podzieleny został, i nowa kon-
stytucya otrzymana z uchyleniem ustawy rządowej w dniu 3.
maja 1791. r. uchwalony. Konstytucya ta, a oraz cato się Rzecz-
pospolitey, gwarantowata Rosyja.

Na tem ukończył się Sejm Grodzieński dnia 23. listopada 1793.

Rok 1794.

Przejął się kółem naród na widok tego powłórnego uszoku,
plemia ziemi ożywiającego zupełną krajem zagładę,
albowiem snadno było przewidzieć, że pozostałe jego
szczątki znikną z czasem ze świata państw samoisłych.
Wętko więc tylko przedurionym być mogło chwyczące
się istnienie jego, alści laka uległość nie zgodzuta się
z rozjąłkonem uczuciem, u tych kutaszora, co kładąc w orakle
na klórey przexnarzenie wazny losy państw i narodów,
gorliwość i męstwo, sądzili że emoty te przechylć ja
potrafia. Z takiego poymowania rzeczy wynikło że rozpro-
szeni na granicy kraju główni uczeniacy w pracach
Sejmu czteroletniego, żywili nadzieje dzwignienia sprawy
krajowej, i na tei zasadzie, zagrywali do poruszenia się,
naród i dołąd nie zupełnie rozbrojone woysko; temu kas
przeknawali dowodzę Tadeusza Kosciuszke męża kwanego
z niezaprzeczoney emoty, i z talentów wojennych, przed wszy-
skim potrzebnych w obecnych okolicznosciach. -

Wstępujący z Dzwirzyna swą z kajątego przez Prusaków Kra-
ju Generał Byszrewski dał najpierw z porady Jana
Henryka Dąbrowskiego kasto poruszenia, kuszac się o kającie
Warszawy, a gdy promykt ten dziełny, lecz nader niebez-
pieczny skutku nie wziął, ciągnął do Krakowa gdzie
potarzył się z oddziałem klórym dowodzil Wodzicki.

Pospieszył za niemi Madaliński z pod Ostrołki,
ściągnął po drodze rozproszone kommandy. Nadbiegli
też Walewski i inni, a lutek zebrata się w Krakowie
gdzie już kądował się Kosciuszko, pięć tysięcy woj-
ska, i ku dnia 24. marca 1794. ogłoszony był akt powie-
szający Kosciuszke wtudzę Dyktatorską.

Staby ten kawszerek sity występujący do walki wzmo-
żony został kilku tysiącami wieśniaków w kory
uzbrojonych, a nad wszelkie spodziewanie odniosł dnia
4. kwietnia pod Racławicami zwycięstwo.

Na odgłos tych zdarzeń poruszyło się w Warszawie zagrewané przez Bankiera Kapustas i Szewca Kilińskiego społeczeństwo; mu-
cilo się na mieszkaniu Jgelströma posta rosyjskiego, zdoby-
je i grabowało; gdy jednocześnie pułk Działyńskiego odpu-
rat walecznym bojem katogę rosyjską.

Walka ta trwała dłużej, zakończona była zupełnem usta-
pieniem i śmiercią wojska obcego. -

Tyżdzie dni co w Warszawie odbyło się podobne poruszenie
na Kmieci, za sprawą Miesiotowskiego, i innych, którzy wnet
do Wilna pospieszyli i przy pomocy szarej gurskiej wojska
pod dowództwem Jasieńskiego miasto to zajęli. - Spowinowaczone
i lemi wypadkami narodziło poruszenie w Grodnie w Brześciu
i w Lublinie które wszystkie w pojedynczym swem Działy-
niu zgodziły się w najmniejszym czynnościach w Frakon-
skim i w Radomskim. - Wskaz ich poruszyły się i lewów od-
Działy wojska polskiego po dalekich okolicach kraju roz-
proszone. Przyciągnięty od Otyki pułk pierré i kornel.
Kopci przyprawadził oddział i pod Czerwca; Wyżłkow-
ski i Larminski Brygady swe i Podola. Sity te konces-
krowały się w małej Polsce, a kraj cały między War-
szawą, Frakonem i Lublinem znalazł się w jednym
od wojsk obcych. -

Trzeciowski powierzył namiestnicza, w nim wstąpił co do
spraw rządowych, radzie najwyższej i osmin osób szlachej; a
sta wcielata codziennie królowi wiadomości o swych czynnościach.

Przysposobienia do boju odbywały się lemi szarem i powolno i
nie mała, wymykająca, z zachodzącej kądzi w ogólnym
wam i uzbrojeniu ludu wiejskiego. Kartajione pod Szereko-
cinami dnia 6. Czerwca od Korpusu rosyjskiego i pruskiego
wojsko polskie, doznało ciężkiej klęski, która powiększyła
Wiemawski wydamem Prusaków bez oporu, Frakowa lubo
dość silnie obwarowanego okopami; ludzie nieumiejętni

Działanie strategiczne Kaja, orka w bitwie pod Chetmen.

Na odgłos tych klęsk których przyczynę radzie przy-
fięzowano, oburzyło się społeczeństwo w Warszawie i ukła-
rato śmiercią na szubienicy kilkanaście osób podejrzanych.

Podobny los spotkał już był innych w Wilnie. Ponowity
się te gwałtowności w Warszawie dnia 28. Czerwca. Usma-
rzył je dopiero Trzeciowski nadszedłszy z wojskiem
do Kolicy.

Stanisł pod nia, nawzajem 30. tysięcy wojska pruskiego
pod dowództwem osobistym króla Fryderyka Wilhelma i 9.
tyśicy wojska rosyjskiego.

Tu więc odbył się mial bój stanowczy, albowiem ogo-
tocone i posilków poruszenia w Litwie bezskutecznie

spetaly, pomimo wilynych zabiegow Michala Oginskiego, Stefana i Jerzego Grabowskiich, i chwalebnej obrony Wilna przez Hornowskiego; a tak linia bojowa mieścila się w exzerupcyjnym obwodzie Kłobry, naprzecde obwarowany wataami.

Niedostatek dział ciężkich przerwalał wszakże woysko pruskie do nieczynnego strzeżenia Warszawy, gdy w dniu 30. Sierpnia Karlelan Fajawski w 30. tylko ludzi napadł i zatonit stalki na Kłobrych Harmaty Miasta prowadzono; po myślny ten wypadek dodal serca wielkopolanom, poruszyl się w Poznańskim i Bydgoskim, a poruszenie to czynnie kierowane przez Dąbrowskiego i Chłapalskiego kmurilo woysko Pruskie do usłapienia z pod Warszawy.

Alsi prowadzenie to rownie wazne jak byto nierozwinięciem, kmurilo pochod kmuronego korpusu rosyjskiego Kłobry pod rozkazami Suwarowa dazyl, ku Kłobry przez Polesie; jako też ~~niezgodnie~~ przymieć się woyska Austriackiego w ziemie Chetniska, i na Wotyń.

Korpus rosyjski wstrzymawy na chwile, gromylna ~~Wotyń~~ utarozka, pod Krupczykami dnia 18. Wrzesnia, przeprowadził się niebawem przez Bony i upskat pod Maciejowicami dnia 10. Października woysko Kłobrym Kosciuszko dowodzil. Na czele wojska mylony w nadziei je Kłobry w pobliskości z kmuronym oddziałem Adam Pominski przybedzie mu w pomoc, rozpodział boy nierowny, w Kłobrym powiazony doskat się w niewola, wraz z Kłobrym wiozem, Sierakowskim, Trojcem, Kłobrym i Niemcewicem.

Sciagnęta się wsteczny obrót pod Warszawa powstała część wojska, z Kłobry, potoczyl się, niedobitki Liliewskiego pod Mokronoskim, i Jurgeni Wielkopolscy pod wodzą Dąbrowskiego, tak iż jeszcze 30. Sierpnia ludu kmuronego wystąpić mogto do boju.

Te roztozylt w okolicach miasta Mawrzecki, na czele w miejscach Kłobry obrony; samey Warszawy bronil miał Łajazzek w 8. tysicy piechoty i 2 tysicy jazdy. Dnia 2. Listopada podstapil Suwarow pod okopy Pragi w 40. tysicy wojska i karal skurum do nich przypuscil. Dnia 4. Listopada przedmieście to zdobył.

wystawiało pobożowiśko ^{ustawa} krupami wyrzniętych mieszkan-
ców. Dnia 8. Listopada Kapitulowata Warszawa na po-
średnictwem króla, który wyjednat warunki ile być mogły
dogodne. Gedroyi i Miesiotowski wyprowadzili z niey
szeregalki woyska do Radoszye, gdzie nastąpił układ o
rozbrojenie onogo, razem i Madaliński pod Trońskiem
stojący, Brygadę swą rozpuścić. Dąbrowski nas gromadzić
do siebie smielsza, garstkę towarzysków broni, wstępny
bojem przemasz się ku Saxonij i ku daley udał się
do Włoch, i tam legia polska, zawarzał. Pochwytanymi
w Warszawie lub w innych miejscach cłonkowie
rady najwyższej i nieklórny dowódcy woyska, odpro-
wadzeni zostali do rozmaitych fortec nagramicknych.
Wyrzeczona była konfiskata dóbr tych osób które
okymieyszy w świecie nadarzonych wypadkach użycia
miały; inne karano opłataniami pieniężnymi. Do tych
klęsk na majątki obywatelskie przybył upadek
szczęści Banków w Warszawie istniejących, które
znawcami funduszami szlacheckimi obracaty, i le-
w bankrutwo swe wciągnęły. Przep krajn objęta
zwierzchność woyskowa rosyjska. —

Rok 1795.

Na wezwanie dworu Petersburskiego opuścił król War-
szawę w Sierpniu 1795. i udał się do Grodna; tu podpisał
w dniu 25. Listopada w rocznicę koronacji swojej akt ab-
dykacji.

Tym czasem uktadaty się trzy mocarstwa sąsiednie o
ostateczny podział kraju, i z koncem roku tego doprowadzily
go do skutku, w taki sposób, iż przypadło do Prus kraju mil
kwadratowych 997. x 144 miastami 4502 wsiami i 900. tysią-
cami mieszkańców; do Austrii kraju mil kwadratowych
834. x 219. miastami 4769 wsiami i 1,039,742. mieszkań-
ców; do Rosyi kraju mil kwadratowych 2183 x 332. miastami
1922 wsiami i 1,176,590. mieszkań-
ców. Przy Niemirowie
nad Buguem xelkowały się granice trzech państw nie-
dawnego jeszcze czasu przetrzemu, mil dwustu, od siebie
oddzielnych.

Przyzwany do Petersburga przemioł się tam Stanisław
August i tam leż po nader krótkiej chorobie życia
dokonował dnia 22 Lutego 1798. w 66 ^{ym} roku wieku swego.

Dzieje królestwa polskiego opisane w języku francuskim przez Szmita a na oczyszczone przez Biskupa Albertrandego przetłócone, i pomnożone opisaniem panowania Augusta 3go, o których sam powiedział w przedmowie do czytelnika że na proste przekład z obcego narzecza przekładane być nie mogą, a tem samym liczyć się powinny po między utworzyi rodowitej literatury oryginalnej, sąsiedzkiej w miarę miarę tak znakomite, iż odrywa się, że wszakże życzenie aby dzieło to uchwalone było przez ponowne wydanie od grożącej mu zagłady, z przytoczonym zupełnego wyczerpania wydania pierwszoklasowego z roku 1766.

Czyniąc nadzieję takiemu życzeniu, przedsięwziętem przedrukowanie tego dzieła, a sądząc że uzupełnienie dziejów Polski wymaga nieodrocznie, przydania do niego opisu panowania Stanisława Augusta, Korzyści. Tem z powierzonego mi rękopisem odnoszącego się do tej pamiętnej epoki w dziejach krajowych, dla posunięcia do roku 1798. opowiedzenie zdarzeń, o których Albertrandy samilarat, dla tego zapewne, że nie był czas do mówienia o wypadkach zbyt jeszcze bliższych. Dziś już jawia się, po temu pora gdy lat 80. dość długa, przetrwała, między dwiema obecną, a wielkim przy którym w pracy swej stał, wspomniomy autor, i gdy ludzie którzy do ówczesnych wptywali wypadków, ustąpili wszyscy z najętego stanowiska, przekazując dziejom w prawdziwie opowiadanie jaki mieli udział w sprawach krajowych.

Stosując wszelakie opisanie panowania Stanisława Augusta do zostawionego przez Albertrandego rozoru, utrzymamy został w tym dodatku porządek kolejności, i podział na rubryki, w dziele Albertrandego zachowany i przez niego nalecony w przedmowie, jako ustalający i jasne przedstawienie zdarzeń historycznych.

34
Nadawczy tem sposobem sprawę, a powodem które mnie
skłoniły do przedsięwzięcia tego powtórnego wydania
dziela Albertrandeego, sądzę, iż przetrzymam na wszelki
przyzwoliły następująca wiadomość o pracach tego
nastawionego meża w zakresie naukowym, wyjęta z piśm
periodycznego pod tytułem: Przyjaciel ludu.

! Ten umieszczyć się w artykule z tego piśma o
życiu Albertrandeego, przytoczyć także kamień w wierszu
Azym wyraz, wielki ten mąż, na mąż ten Krakomidy,
i wyłożyć cały napis Drukarni Grelle, księciu
Czartoryskiemu, gdyż ten niema nic wyjątkowego,
przemowę zaś Albertrandeego do czytelnika umieszczyć
można po opisanii jego życia.

Lwów, w Kwietniu 1845.

Z księgozbioru
Stanisława Spittala
Dział, _____ No, _____

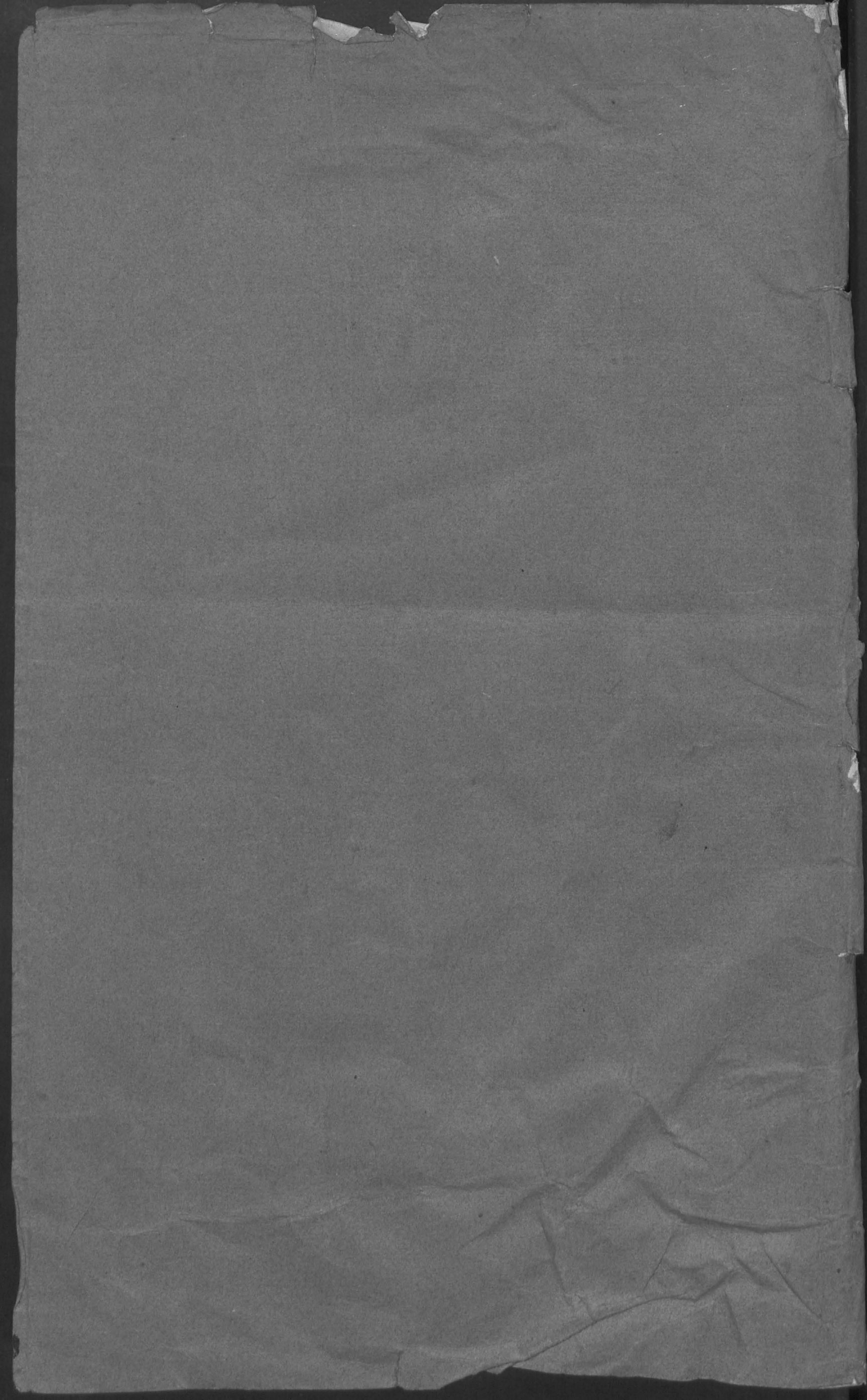
Wydawca.

N. 1087

Q in pr. am. del.

30/5 1845.

Druż

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.